

Sygn. akt VII Kz 253/15

POSTANOWIENIE

Dnia 30 lipca 2015 roku

Sąd Okręgowy w Częstochowie – VII Wydział Karny Odwoławczy w składzie

Przewodniczący SSO Adam Synakiewicz

Protokolant Joanna Stefańczyk

przy udziale Prokuratora Prokuratury Rejonowej del. Łukasza Bocianowskiego

po rozpoznaniu w sprawie przeciwko **L. C.**

synowi J. i B. urodzonemu (...)

oskarżonemu o przestępstwo z art. 286 § 1 k.k. i inne

zażalenia wniesionego dnia 26 maja 2015 roku przez świadków M. B. (1) i E. B.

na postanowienie Sądu Rejonowego w Częstochowie

z dnia 19 maja 2015 roku wydane w sprawie III K 956/14

w przedmiocie zwrotu kosztów podróży świadków

na podstawie art. 437 § 2 k.p.k. w związku z art. 438 pkt 2 k.p.k. oraz art. 618a § 1 k.p.k.

postanawia

zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że przyznać świadkom M. B. (1) i E. B. łącznie kwotę 2.271,09 złotych (dwóch tysięcy dwustu siedemdziesięciu jeden złotych i dziewięciu groszy) tytułem zwrotu kosztów podróży świadków oraz ich małoletniego dziecka na rozprawę w dniu 23 marca 2015 roku.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Częstochowie postanowieniem z dnia 19 maja 2015 roku, wydanym w sprawie III K 956/14, na podstawie art. 618 § 1 pkt 7 k.p.k. a contrario nie uwzględnił wniosków świadków E. B. i M. B. (2) o przyznanie zwrotu kosztów dojazdu z zagranicy na rozprawę w dniu 23 marca 2015 roku.

Zażalenie na powyższe postanowienie wnieśli świadkowie E. B. i M. B. (2). Wskazali, że przyjechali z L. (miejsca zamieszkania) do Polski tylko z powodu wezwania Sądu do obowiązkowego stawiennictwa na rozprawie, postulując przyznanie im zwrotu wydatków w związku z tym poniesionych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Zażalenie zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie przypomnieć należy, iż oddalając wniosek świadków o przyznanie zwrotu wydatków poniesionych w związku z podróżą na rozprawę Sąd pierwszej instancji oparł się na założeniu, że świadkowie nie przyjechali do Polski tylko i wyłącznie w celu stawienia się w Sądzie. M. B. (2) przebywała bowiem w Polsce 16 dni, a E. B. 8 dni. Rozprawa, na którą zobowiązani byli się stawić, wyznaczona została na dzień 23 marca 2015 roku. W świetle tego Sąd Rejonowy nie uwzględnił wniosku świadków o zwrot kosztów podróży z L. do P. podnosząc, iż świadkowie zostali poinformowani,

że zwrot kosztów podróży należy się im tylko w przypadku, gdy przyjadą do Polski wyłącznie w celu złożenia zeznań. Dłuższy pobyt świadków w Polsce, w ocenie Sądu Rejonowego, wykluczył możliwość przyjęcia, że koszty poniesione przez świadków na podróż stanowią należności świadków w rozumieniu art. 618 k.p.k.

Zaprezentowane rozumowanie nie zostało przez instancję odwoławczą uznane za trafne. Trzeba bowiem zwrócić uwagę na to, że powołana przez Sąd Rejonowy przesłanka zwrotu kosztów podróży świadków nie wynika z żadnych ustawowych regulacji. Stosownie do brzmienia art. 618a § 1 k.p.k. świadczeniowi przysługuje przecież zwrot kosztów podróży – z miejsca jego zamieszkania do miejsca wykonywania czynności postępowania na wezwanie sądu – w wysokości rzeczywiście poniesionych, racjonalnych i celowych kosztów przejazdu własnym samochodem lub innym środkiem transportu. Zgodnie z § 4 tego przepisu świadek powinien jedynie należycie wykazać wysokość poniesionych kosztów.

W niniejszej sprawie nie ulega wątpliwości, że świadkowie rzeczywiście ponieśli koszty podróży w celu stawiennictwa na rozprawie. Wykazali to przedkładając rachunki za przelot samolotem, z miejsca ich zamieszkania do Polski i z powrotem, w tym bilety lotnicze i bilety za przewóz do lotniska. Koszty podróży, które ponieśli były celowe i racjonalne, gdyż podróż odbyła się tzw. „taniami liniami” (koszty podróży nie były więc wygórowane), a data przylotu umożliwiła im stawiennictwo w sądzie. Wniosek o zwrot kosztów został złożony w przepisany ustawowo terminie, wynikającym z art. 618k k.p.k. Należy też zwrócić uwagę, że racjonalny jest również koszt podróży 6-letniego dziecka świadków razem z nimi. Do stawiennictwa w sądzie zostali zobowiązani obydwój rodzice. Wiek dziecka nie pozwala na pozostawienie go samego. W związku z tym, w kosztach podróży świadków należało uwzględnić także koszt podróży ich dziecka, nad którym sprawują opiekę.

Sąd Okręgowy nie zgadza się przy tym z rozumowaniem przyjętym przez Sąd Rejonowy, że zwrot kosztów podróży świadków należy uzależnić od czasu ich pobytu w miejscowości stanowiącej siedzibę sądu. Przyjmując takie założenie należałoby bowiem ustalić zasady, kiedy określona długość pobytu jest uznawana za związaną wyłącznie ze stawiennictwem w sądzie, a kiedy już nie. Takich sztywnych reguł, co oczywiste, nie da się jednak ustalić - zwłaszcza w sytuacji, gdy świadkowie zamieszkują poza granicami kraju - i z tego powodu Sąd Okręgowy stoi na stanowisku, że skoro świadkowie ponieśli koszty podróży z miejsca ich zamieszkania do siedziby sądu (co w należyty sposób wykazali), gdyż zostali wezwani do obowiązkowego stawiennictwa na rozprawie, to wniosek o zwrot kosztów podróży powinien być uwzględniony przez Sąd. Nadto trzeba przecież zauważyć, że zgodnie z treścią art. 618l k.p.k., w przypadku spełnienia przesłanek zwrotu kosztów podróży świadkowi, sąd przyznaje go obligatoryjnie.

W niniejszej sprawie, jak wyżej wskazano, przesłanki zwrotu kosztów podróży świadków zostały spełnione. Sama przy tym okoliczność, iż świadkowie przedłużyli swój pobyt w Polsce, niejako przy okazji otrzymania wezwania do stawiennictwa na rozprawie zajmując się również swoimi prywatnymi sprawami, z punktu widzenia sprawiedliwości społecznej nie uzasadnia odmowy przyznania im zwrotu poniesionych wydatków związanych z podróżą do siedziby Sądu. W żaden bowiem sposób nie zakwestionowano eksponowanego wielokrotnie przez skarżących faktu, iż gdyby nie wezwanie z sądu, to świadkowie w ogóle do kraju by nie przyjeżdżali. Dlatego też należało zmienić zaskarżone orzeczenie.

Świadczeniowi M. B. (2) oraz E. B. ponieśli koszty stawiennictwa w sądzie w wysokości 389,94 (...), co wynika z przedstawionych rachunków. Zgodnie ze średnim kursem NBP na dzień zakupu biletów, tj. 25 lutego 2015 roku, kwota ta stanowi równowartość 2.217,09 zł. Na kwotę tę składają się bilety lotnicze świadków i ich małoletniego dziecka z L. do P. i z powrotem oraz bilety na przejazd do lotniska w L..

Mając na uwadze powyższe orzeczono jak w części dyspozytywnej.

Na oryginale właściwy(e) podpis(y)

Za zgodność

Sekretarz:

POUCZENIE: na powyższe postanowienie zażalenie nie przysługuje.